

تحلیل بازار هنر خاورمیانه در حراجی‌های برگزارشده در سال 2017

12 اسفند 1396

بازار حراجی آثار مدرن و معاصر شمال آفریقا و خاورمیانه بیش از گذشته مورد توجه و رقابت قرار دارند، آمارهای حاصل از فروش حراجی‌های ساتبی، کریستی، بونامز و حراج تهران نشان از پیشرفت روزافزون این هنر دارند.

خانه حراج کریستی در دبی که فروش آثار هنری معاصر و مدرن خود را در مارس 2017 آغاز کرد، در نتیجه اولین فروش خود 6 میلیون و 410 هزار و 500 دلار رقم زد، این حجم از مجموع فروش نهایی در حالی صورت گرفت که رقم اولیه برای آن بین 4 میلیون و 714 هزار تا 6 میلیون و 482 هزار تخمین زده شده بود. رقم فروش نیم نخست سال 2017، 26.4 درصد بیشتر از فروش اکتبر 2016 و 3.7 درصد کمتر از مارس 2016 بود.

همچنین هفتمین فروش آثار هنری مدرن و کلاسیک حراجی تهران در ژانویه 2017، در مجموع، فروشی برابر با 8 میلیون و 20 هزار و 70 دلار داشت در حالی که تخمین پیش فروش بین 6 میلیون و 351 هزار و 386 دلار تا 9 میلیون و 44 هزار و 890 دلار بود. این فروش 4.3 درصد کمتر از سه سال 2016 بود.

حراجی قرن بیستم ساتبی که آثار هنری خاورمیانه را در لندن و در 25 آوریل سال جاری (2017) به مزایده گذاشت، در مجموع رقم فروش 3 میلیون و 644 هزار و 692 دلار به همراه داشت که بالاتر از ارقام پیش فروش 2 میلیون و 605 هزار و 93 دلار و 3 میلیون و 483 هزار و 727 دلار بود. همچنین 95 درصد از فروش این حراجی بر آثار مدرن و همچنین بر روی آثار معاصر بود. این فروش 20 درصد بالاتر از فروش اکتبر 2016 بود.

حراجی بونامز در لندن نیز در 26 آوریل سال جاری 2017 میلادی موفق شد تا رقم فروش خود را به 2 میلیون و 342 هزار و 69 دلار برساند که 19.5 درصد بیشتر از فروش بهار 2016 بود. در نتیجه این حراجی، آثار هنرمندان مدرن با فروش 85 درصدی روبرو شدند. در مجموع، آثار هنری مدرن، فروشی برابر با 85.4 درصد را تجربه کردند. اکثر هنرمندانی که آثارشان بیشترین فروش را داشت پیشین ایرانی و مصری داشتند.

اما حراجی تهران تنها هنرمندان ایرانی را در خود جای داده بود در حالی که در حراجی بونامز در لندن آثار هنرمندانی از ایران، مصر و عراق به فروش رسید. همچنین آثار هنری از جانب هنرمندان مصری با رشد 24 درصدی در حراجی ساتبی به فروش رفت در حالی که در حراجی کریستی رقم 28 درصدی برای آثار ایرانی بود.

با وجود خرید کم هشت درصدی در این حراجی‌ها (ساتبی، کریستی، بونامز و تهران) آثار هنری خاورمیانه همچنان بالاترین خرید را در میان سایر آثار داشتند و با وجود آنکه تعداد هنرمندان زن در این حراجی‌ها کم بود، یکی از بهترین آثاری که در حراجی ساتبی به فروش رسید، به هنرمند ترکیه‌ای "Fahrelnissa Zeid" با کسب یک میلیون و 52 هزار و 563 دلار برای قطعه هنری 1953 به نام "به سمت آسمان" است.

اما آمارها نشان می‌دهد بازار حراجی آثار مدرن و معاصر شمال آفریقا و خاورمیانه بیش از گذشته مورد توجه و رقابت قرار دارند تصمیم ساتبی در بازار فروش و مزایده‌های باز در دبی با هدف ایجاد حضور گسترده در منطقه است. در ژانویه 2017، کریستی اعلام کرد که حراجی آن تصمیم دارد تا فروش اکثیر دبی را به لندن ببرد چون به دنبال یک بازار فروش بین‌المللی است. اما آیا این بدان معناست که بازار فروش منطقه‌ای در خاورمیانه اشباع شده است؟

بازارهای رقابتی در دو بخش هنر مدرن و معاصر

تحلیل پیشرو از مجله آرت تاکتیک بر مبنای فروش آثار هنری معاصر و مدرن و حضور هنرمندان در نیمه نخست سال 2017 برای چهار حراجی معتبر است. باید به این مساله اشاره کرد که درصد بالایی از حجم فروش برای آثار هنری مدرن در شش ماه گذشته بوده و سهم کوچکی از این میزان فروش به آثار معاصر تعلق داشته است. بر اساس آمار جمع‌آوری شده میزان فروشی 83 درصدی داشته است این رقم در مقایسه با فروش سال گذشته (2016)، 11 درصد رشد داشته است. در شش ماه نخست سال 2016 میزان فروش برابر با 71 درصد بوده است.

حراجی تهران بالاترین فروش را در آثار هنری مدرن در بین 71 هنرمند مدرن و با 98.6 درصد داشته است در حالی که تنها یک هنرمند معاصر به نام "علیرضا اسپهبد" در این حراجی حضور داشت. این فروش دقیقاً با فروش نیمه نخست سال 2016 برابری میکند. در حراجی ساتبی، 95 درصد از فروش برای آثار هنری مدرن، برای کریستی این رقم 64 درصد و برای بونامز 82 درصد بود. تمامی 10 آثار هنری برتر در این حراجی‌ها به بخش بازار مدرن و البته نیمی از آنها برای هنرمندان ایرانی بود.

حراجی تهران نیز که در سال 2012 وارد این بازار شده نتایج خوبی را رقم زده و به صورت سالانه افزایش فروش داشته است. فروش اخیر حراجی تهران در مجموع هشت میلیون دلار بوده که 8.4 میلیون دلار از فروش بهاره 2016 کمتر است اما این حراجی هنوز بالاترین فروش را در سه حراجی دیگر در نیمه نخست 2017 را داراست.

اگرچه حراجی کریستی در منطقه پیشروست، رقابت آن با سایر حراجی‌ها به این معناست که سهم بازار آنها از 81 درصد سهم بازار در 2010 به 32 درصد در نیمه نخست سال 2017 کاهش داشته است.

اما در این بین کاهش فروش هنرهای مربوط به خاورمیانه در بونامز بسیار مشهود است. پس از آنکه این حراجی در سال 2008 تصمیم گرفت تا فروش افتتاحیه خود را سازماندهی کند، حراجی‌ها را از سال 2011 تا 2014 متوقف کرد، اما فروش خود را در سال 2015 بار دیگر از سر گرفت اما نتایج آن هر ساله کاهش داشت و در حراجی اخیر به رقم 2.3 میلیون دلار رسید.

بازار هنر خاورمیانه در خانه حراج ساتبی

فروش آثار هنری خاورمیانه قرن بیستم ساتبی در 25 آوریل 2017 در لندن در مجموع سه میلیون و 644 هزار و 692 دلار درآمد داشت که در مقابل رقم سال گذشته که مقدار دو میلیون و 387 هزار و 874 دلار در بهار 2016 بوده است، رشد 52.6 درصدی را رقم زد.

این حراجی به ارقام بالایی برای هنرمندان از سراسر خاورمیانه رسید که برای بسیاری از هنرمندان یک رکورد محسوب می‌شود. در میان آنها اثر هنری هنرمند ترکیه‌ای به نام "Fahrelnissa Zeid" مربوط به اثر "پیش بسوی آسمان" برای سال 1953، یک میلیون و 52 هزار و 563 دلار به فروش رسید در حالی که رقم اولیه برای آن 705 هزار و 987 تا 834 هزار و 349 دلار بود. اثر هنری دیگر برای "بهمن محمص" به نام "مرگ مارتین لوترکینگ" است که با رقم 616 هزار و 134 دلار به فروش رسید در حالی که رقم اولیه برای آن بین 359 هزار و 412 دلار تا 487 هزار و 773 دلار بود. سایر آثار برجسته در این حراجی برای آثار مدرن بود که با رقمی بالاتر از رقم پیشنهادی به فروش رسیدند و شامل آثار افرای چون "منوچهر یکتایی" هنرمند ایرانی مقیم آمریکا، "فائق حسن" از عراق و "اتل عدنان" از لبنان هستند.

اکثریت آثار هنری به نمایش گذاشته شده متعلق به آثار هنرمندان مدرن بود، 57 قطعه هنری، از آثار مدرن و مابقی سه اثر دیگر بودند که در رد آثار معاصر طبقه‌بندی شدند. هنرمندان مصری آثاری بسیار برجسته داشتند که از 60 قطعه، 17 قطعه هنری متعلق به آنها بود. هنرمندان لبنان نیز دومین گروه بزرگی بودند که در مجموع 9 هنرمند داشتند و بعد از آنها ایران بود که

با هشت هنرمند در صدر فروش قرار گرفته بود.

شاخص حراج ArtTactic " " در این حراج بر روی 47 قرار گرفت که نشان می‌داد فروش آثار هنری کمتر از تخمین‌های قیمت‌های اولیه است.

برای دریافت کل مقاله و آمار فروش حراج کریستی، بونامز و تهران در نیمه اول 2017 و همچنین آمار و تحلیل‌های نیمه دوم 2017 به تلگرام (https://t.me/Content_art_provider) پیام دهید.

هزینه دریافت مقاله: 10 هزار تومان
منبع: سایت آرت تاکتیک

احتمال خطا در آمار:

اطلاعات وارد شده در این گزارش از تعدادی از منابع مختلف به دست آمده است و احتمال بروز خطا در اطلاعات وجود دارد. خوانندگان باید خودشان در صورت لزوم اطلاعات بهتر را کسب کنند.

اطلاعات در این گزارش ممکن است برای یک تحقیق کلی مورد استفاده قرار بگیرند. در این گزارش به هیچ گونه‌ای از سرمایه‌گذاری یا توصیه تجاری اشاره نشده است و در صورت لزوم باید توصیه‌های کارشناسان را برای سرمایه‌گذاری در نظر بگیرید و هرگونه خرید و فروش آثار هنری ممکن است به زیان فرد منجر شود.